

نشانه یونس چه بود؟

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۹/۷، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۴/۵)

احمد دیدات

ترجمه: دکتر علی حسن نیا*، اکرم اسدی خوری**

چکیده

«نشانه یونس چه بود؟» برگردان فارسی رساله‌ای^۱ است از شیخ احمد دیدات^۲، که تلاش می‌کند یکی از چندین ادعای مطرح شده در کتب مقدس یهود و مسیح مبنی بر پیش‌گویی‌های عیسی مسیح (علیه‌السلام) درباره خود را به چالش کشیده، اشتباهات مطرح شده از سوی آنان را روشن سازد. وی با اشاره به اینکه عیسی در پاسخ به درخواست علمای یهود از وی برای ارائه نشانه‌ای بر صدق دعوت خود، گفته است: «نشانه من این است که شبیه یونس نبی (علیه‌السلام) هستم؛ همان‌گونه که یونس سه شبانه‌روز در شکم وال ماند، من نیز سه شبانه‌روز در دل زمین خواهم ماند» به استناد شواهد کتاب مقدس، ثابت می‌کند که این شباهت به هیچ وجه درست نیست و توجیهات گوناگونی که در طول سالیان به واسطه این مسأله ذکر شده است، دارای اشکالات جدی است.

واژگان کلیدی: احمد دیدات، کتاب مقدس، شباهت عیسی مسیح، نشانه یونس.

«مسیح»، نه یک نام

امروزه، بیش از یک میلیارد مسیحی کورکورانه پذیرفته‌اند که عیسی ناصری، مسیح است. آن‌ها از کتاب مقدس (عهد عتیق) «هزار و یک» پیشگویی می‌آوردند تا این ادعا

* (نویسنده مسؤل) استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه شاهد تهران؛ a.hasannia@shahed.ac.ir

** دانشجوی کارشناسی علوم حدیث، پردیس دانشگاه قرآن و حدیث تهران

1. Deedat, Ahmed, *What Was the Sign of Jonah?* Cape Town, IPCI (Islamic Propagation Center International), 12th Edition: May 1990.

۲. احمد دیدات، دانشمند فقید مسلمان و اهل آفریقای جنوبی است که مناظرات وی با علمای مسیح و یهود بسیار مشهور است. از آثار گوناگون وی، تاکنون چند اثر توسط این‌جناب (علی حسن نیا) ترجمه و گزارش شده است: از جمله ترجمه مناظره‌ای از او با عنوان «انجیل درباره پیامبر چه می‌گوید؟» که در شماره ۱۷ نشریه اندیشه تقریب، زمستان ۱۳۸۷ منتشر شده و ترجمه کتاب «*The God That Never Was*» با عنوان «خدایی که هرگز نبود» که در شماره دوم دوفصلنامه احسن الحدیث، پاییز و زمستان ۱۳۹۵، ص ۸۴-۷۳ انتشار یافته است.

را ثابت کنند که «عیسی» همان «مسیح» موعود یهودیان است. اجازه دهید «هزار» پیشگویی را لحظه‌ای کنار گذاشته، تنها به ادعایی روشن و صریح از عیسی در انجیل بپردازیم و ببینیم که آیا او قولی را که به یهودیان داد، به خوبی انجام داد [یا نه]. باید پذیرفت که واژه «مسیح» یک نام نیست، بلکه یک عنوان است؛ این کلمه ترجمه عبری «Messiah» به معنی «مسح شده» و معادل یونانی «مسح شده»، «Christos»، که واژه «مسیح» از آن گرفته می‌شود.

کشیشان و پادشاهان زمانی که به کار خود گماشته می‌شدند، «مسح می‌شدند». کتاب مقدس حتی این عنوان را به پادشاه بی‌دین، کوروش^۱ نیز اعطاء کرد. (اشعیاء: ۴۵/۱) در انجیل لوقا می‌خوانیم که «در روز هشتم تولد نوزاد، در مراسم ختنه او، نامش را "عیسی" گذاردند، یعنی همان نام که فرشته، پیش از باردار شدن مریم، برای او تعیین کرده بود». (لوقا: ۲/۲۱) نامی که به پسر مریم قبل از تولد داده شد، «عیسی بود نه مسیح». تنها بعد از غسل تعمیدش به دست یحیی تعمیددهنده بود که او (عیسی)، مسیح نامیده شد. یهودیان نه تنها ادعای او را به درستی و صحت تلقی کرده و پذیرفتند؛ بلکه تلاش کردند آن را اثبات هم نکنند.

معجزه، گواهی بر اثبات [مدعا]

در انجیل متی آمده که عالمان یهود - فریسیان^۲ و کاتبان^۳ - نزد عیسی آمده، از وی پرسیدند: «استاد! ما نشانه‌ای از تو می‌خواهیم.» (متی: ۱۲/۳۸) آنچه آنان می‌خواستند «یک حيله جادویی» یا «تردستی» بود، مانند: خارج کردن خرگوش از کلاه، راه رفتن روی آب، پرواز در آسمان یا پا گذاشتن بر زغال افروخته. این، همان نشانه یا معجزه‌ای بود که آنان در پیش بودند. یهودیان او را با ساحر، جادوگر و حقه‌باز اشتباه گرفته بودند!

تنها یک نشانه

عیسی با خشمی نیکو پاسخ داد: «فقط مردم بدکار و شرور طالب نشانه‌اند. اما نشانه‌ای (معجزه‌ای) به شما نشان داده نمی‌شود؛ به جز نشانه (معجزه) یونس نبی: زیرا همان‌گونه که یونس سه شبانه‌روز در شکم ماهی بزرگ (وال) ماند، من نیز سه شبانه‌روز در

۱. از آنجا که قصد این نوشتار صرفاً ترجمه و نه نقد رساله شیخ دیدات است، لذا برخی از نکاتی که نیازمند نقد یا توضیح است (مانند همین نکته که در باب کوروش گفته شد) را به عهده خوانندگان می‌گذاریم. [مترجمان]

2. Pharisees.

3. Scribes.

4. master.

دل زمین خواهیم ماند.» (متی: ۳۹/۱۲-۴۰) یهود می‌گویند: «هیچ نشانه‌ای». عیسی، یهودیان را به کور مادرزادی که او بینایی‌اش را برگردانده بود، ارجاع نداد. درباره «زن مریضی» که او تنها با لمس کردن وی شفایش داده بود، یا درباره دو هزار خوک‌ی که از بین برد تا «یک مرد جُزّامی» را شفا دهد، یا ۵۰۰۰ یا ۳۰۰۰ انسانی که او تنها با چند تکه ماهی و چند تکه نان آن‌ها را تغذیه و سیر کرده بود، سخن نگفت. یهودیان گفتند: هیچ نشانه‌ای ارائه نشد به جز یکی: «نشانه‌ای از یونس نبی». او تنها به یک دلیل اکتفا کرد: ادعای او در اینکه مسیح (عیسی) است، تنها با یک «نشانه‌ای» که ارائه می‌دهد، ثابت یا رد می‌شود.

آیا عیسی تنها نشانه خود را به خوبی ارائه کرد؟ مسیحیان همه متفق القول پاسخ می‌دهند: «بله!» بدون اینکه به شواهد کتاب مقدس نگاه کنند - «چیزی به آنان عطاء نشد» - اما «همه چیز را اثبات کرد.» (تسالونیکیان^۱: ۱: ۲۱/۵)

یونس و ترکِ دعوتِ خود

نشانه (معجزه) یونس چه بود؟ باید «کتاب یونس» در عهد عتیق را بررسی کنیم تا پاسخ را بیابیم؛ خداوند به یونس فرمان داد تا به نینوا برود، به مردم نینوا^۲ هشدار دهد و آن‌ها را به توبه از «راه‌های شیطانی و خشنونت‌ی که در دستانشان بود» فراخواند. (یونس: ۸/۳) اما یونس به عنوان یک هشداردهنده نینویان، میلی بر این کار نداشت؛ بنابراین به جای نینوا به یافا^۳ رفت و قایقی برداشت تا از دستور خداوند سرپیچی کند. در دریا طوفانی وحشتناک رُخ داد. بر طبق خرافاتی از دریانوردان، یک فرد در حال فرار از دستورات سرورش^۴، چنین طوفان وحشتناکی را به وجود می‌آورد. آن‌ها جستجو در بین خود را آغاز کرده، گفتند: «بیابید قرعه‌کشی کنیم (مانند انداختن سکه "شیر" یا "خط")، زیرا ممکن است علت این اتفاق بد یک نفر از بین ما باشد. بنابراین قرعه انداختند و قرعه به نام یونس افتاد.» (یونس: ۷/۱) از آنجا که این، بخشی از انجام رسالت یونس بود، یونس دلاورانه و شجاعانه داوطلب شد: «و او به آنان گفت که مرا به دریا بیندازید، دریا آرام خواهد شد؛ چون می‌دانم که این طوفان وحشتناک به سبب من دامنگیر شما شده است.» (یونس: ۱۲/۱)

1. Thessalonians 1.

2. Nineveh.

3. Joppa.

4. Master.

زنده یا مرده؟

از آنجا که یونس فداکارانه خود را به عنوان یک قربانی «نیابتی»^۱ در آنجا تقدیم کرد، نیازی به خفه کردن او پیش از انداختنش به دریا نبود و نیازی به قتل یا مجروح ساختن دست و بازویش نبود.

در سخنانش آمده: «من را بگیرید و بیرون بیندازید». سوالی که اکنون پیش می‌آید این است که وقتی ناخدا و خدمه‌اش او را به دریا انداختند، «یونس زنده بود یا مرده؟» هر کودک مسیحی که در مدرسه یکشنبه^۲ شرکت کرده باشد، بی‌درنگ پاسخ خواهد داد: «زنده است.» طوفان فروکش می‌کند. آیا این تصادفی بود؟ یک ماهی یونس را بلعید. وقتی بلعیده شد، آیا زنده ماند یا مُرد؟ پاسخ دوباره همین است: «زنده است.» آیا او زنده بود یا مرده، آنگاه که «یونس از شکم ماهی نزد خداوند، خدای خود را دعا کرد.» (یونس: ۱/۲)

مطمئناً انسان‌های مرده نمی‌توانند گریه و دعا کنند! پاسخ باهم همان است: «زنده است.» برای سه روز و سه شب، ماهی او را به اطراف اقیانوس برد؛ زنده است یا مرده؟ جواب «زنده» است. در روز سوم، ماهی او را به ساحل برگرداند؛ زنده است یا مرده؟ البته «زنده»!

عیسی درباره خودش چه پیشگویی کرده بود؟ او گفت: «همان‌طور که یونس بود... بنابراین پسر انسان هم خواهد بود»، «یونس سوس (SOOS)»، «یونس چنگا (njenga)»، یعنی: شبیه یونس» و یونس در چه حالی بود؟ آیا او سه روز و سه شب زنده بود یا مرده؟ زنده، زنده، زنده! پاسخ همه مسلمانان، مسیحیان و یهودیان همین است.

عدم شباهت به یونس

اگر یونس سه روز و سه شب زنده بوده، پس عیسی نیز همچنین باید در قبر زنده باشد، همچنان که خودش آن را پیشگویی کرده بود! اما مسیحیت به طناب سُست و پوسیده [باور به اینکه] «مرگ» عیسی رستگاری آن‌ها را تضمین کرده است، آویزانند. بنابراین مسیحیان باید پاسخشان این باشد که عیسی سه روز و سه شب مرده بود. تناقض بین سخن عیسی و اجرای آن آشکار است. یونس زنده است، عیسی مرده! یونسی بسیار متفاوت! عیسی گفت: «شبیه یونس» و نه «متفاوت با یونس». اگر این درست است،

1. Vicarious.
2. Sunday School.

بنابراین بر اساس امتحان خودش، عیسی، مسیح حقیقی یهودیان نیست. اگر نقل انجیل صحیح است، چگونه می‌توانیم یهودیان را برای پذیرفتن مسیح سرزنش کنیم. سه و سه = هفتاد و دو ساعت؟

دکتر و استاد الهیات پاسخ این است که در (متی: ۴۰/۱۲)، ذیل این بحث، تأکید بر عامل زمان است: «همان‌گونه که یونس سه روز و سه شب در شکمِ وال بود، پسر انسان^۱ نیز سه روز و سه شب در دل زمین خواهد بود.» یک الهیاتی^۲ تحصیل کرده می‌گوید: «لطفاً دقت کنید که واژه «سه»، «چهار» بار در این آیه تکرار شده است تا ثابت کند که عیسی می‌خواست پیشگویی مربوط به طول زمانی که او قرار بود در قبر بماند را محقق سازد، نه اینکه عبارت «شبه یونس» ارتباطی با زنده یا مرده بودن وی داشته باشد.»

اگر عامل زمانی که عیسی تأکید می‌کرد، محل بحث است، پس اجازه دهید بپرسیم که آیا او آن جنبه از قولش به یهود را نیز عملی کرد؟ مسیحیان متعصب پاسخ می‌دهند: «البته!»

تعطیلات عمومی

این سوال مطرح می‌شود که مسیح کی به صلیب کشیده شد؟ تمام جهان مسیحیت پاسخ می‌دهند: «جمعه!» آیا به همین دلیل است که «جمعه خوب»^۳ (Gooi-Vrydag) را به عنوان تعطیلات عمومی در جمهوری آفریقای جنوبی جشن می‌گیریم؟ بسیاری از مسیحیان ملل [مختلف]، از آمریکا تا زامبیا و از حبشه تا زئیر، تعطیلاتی عمومی در روز جمعه، به عنوان عید پاک، دارند. چه چیز «جمعه خوب» را اینقدر خوب می‌کند؟ مسیحیان می‌گویند: «مرگ مسیح بر صلیب در این روز باعث شستن گناهان ماست.» بنابراین آیا او در ۱۹۵۰ سال پیش در یک روز جمعه بر [بالای] صلیب کشته شد؟ مسیحیان می‌گویند: «بله!»

آنچه در انجیل ثبت شده، به ما می‌گوید که یهودیان برای از بین بردن عیسی عجله داشتند؛ بنابراین در نیمه‌شب او را محاکمه کرده، صبحگاه به نزد پیلاس^۴ فرستادند؛ از نزد پیلاس به هرود^۵ و سپس به نزد پیلاس بازگرداندند. سودبرندگان از این جریان، از

1. Son of Man.
2. Good Friday.
3. Pilate.
4. Herod.

عموم مردم می‌ترسیدند. عیسی قهرمان آن‌ها و ولی نعمتشان بود. دشمنانش مجبور بودند به سرعت او را دور کنند و موفق بر انجام آن شدند. البته، همان قدر که آن‌ها بسیار عجله داشتند تا او را به صلیب بکشند، همان قدر هم عجله داشتند تا او را پیش از غروب جمعه به خاطر «سبت»^۱ از صلیب پایین آورند؛ سبت حدود ساعت شش صبح جمعه شروع می‌شد و یهودیان در [کتاب] (تثنیه: ۲۳/۲۱) هشدار داده شده بودند که قربانی مصلوب شده «ملعون خدا» بوده و مجاز به باقی گذاشتن وی بر صلیب در روز سبت نبودند: «...تا سرزمیتان آلوده نشود، سرزمینی که پروردگارتان، خدایتان به شما به ارث داده است.»

برای رفع دغدغه‌های مذهبی کاتبان و فریسیان، شاگردان مخفی^۲ عیسی، بدن او را از صلیب پایین کشیدند. آن‌ها بدن عیسی را به غسلخانه آوردند و آن را با «سی کیلو مواد خوشبو از مر و عود و چوب پوشاندند» (یوحنا: ۳۹/۱۹) سپس بدن پوشانده شده را تا پیش از نیمه شب در قبر قرار دادند.

چرا «مفروض»؟

اختلافات فراوانی در بین فرقه و گروه‌های مختلف مسیحیت وجود دارد، ولی آن‌ها در این مسئله متفق القول هستند که عیسی مفروض (قرار)^۳ بود که تا شب جمعه در قبر قرار گیرد. (به خاک سپرده شود) همچنین مفروض بود تا در روز شنبه در آرامگاه قرار گیرد و نیز مفروض بود که در شب شنبه در آرامگاه قرار گیرد. مسیحیان در این باره یکدل هستند. کلمه «مفروض بود» را سه بار تکرار کرده‌ام و دلیل آن این است که اناجیل درباره این مسئله که عیسی دقیقاً چه زمانی از قبر بیرون آمد، سکوت می‌کنند. او می‌توانسته در جمعه شب توسط شاگردان مخفی خود به یک جایگاه آرام‌تر و محترم‌تر برده شده باشد، اما من حق ندارم درباره آنچه که نویسندگان انجیل درباره آن سکوت کرده‌اند سکوت کنم. بنابراین «مفروض بود» را سه بار تکرار کردم. در تحلیل نهایی [اجازه دهید ببینیم] که آیا عیسی سه روز و سه شب در قبر بود؟

1. Sabbath.
2. Secret Disciples.
3. Supposed.

در قبر		هفته پاک
شبها	روزها	
یک شب	-----	جمعه: در قبر گذاشته شد. درست پیش از غروب خورشید
یک شب	یک روز	شنبه: مفروض بود که در قبر باشد.
-----	-----	شنبه: قبل از غروب خورشید گم شد.
دو شب	یک روز	جمع

تردید نخواهید کرد که جمع نهایی، یک روز و دو شب است و نه سه روز و سه شب! طبق متون مقدس مسیحیان، عیسی دو بار شکست خورده بود:

اولین جا اینکه، او شبیه حضرت یونس نبود؛ یونس در شکم ماهی زنده بود و این دقیقاً مخالف آنچه که مسیحیان ادعا می‌کردند برای استادشان عیسی اتفاق افتاده، بود: او به همان اندازه که یونس، زنده بوده، مرده بوده است!

دومین جا اینکه، می‌بینیم که او در انجام عامل زمان نیز ناکام بود؛ بزرگترین ریاضی‌دان مسیحیت، موفق نخواهد شد نتیجه مورد نظر را به دست آورد: سه روز و سه شب. نباید فراموش کنیم که انجیل‌ها به صراحت می‌گویند که قبل از «طلوع خورشید» در صبح روز یکشنبه (اولین روز هفته)، مریم مقدس به آرامگاه عیسی رفت و قبر او را خالی دید. چهارشنبه «خوب»^۱

خانواده آرمسترانگ^۲، جهان مسیحیت را بی‌ارزش کرد؛ ظاهراً آن‌ها حساب کار خود را می‌دانستند! آقای روبرت فای^۳ از مجله «حقیقت آشکار»^۴ در «هالیدی این»^۵ در دوربن^۶، جایی که من در آنجا حضور داشتم، اخیراً سخنرانی کرد. آقای فای تلاش کرد تا به حصار مسیحی ثابت کند که عیسی مسیح در روز چهارشنبه‌ای مصلوب

1. Good Wednesday.
 2. Armstrong.
 3. Robert Fahey.
 4. Plain Truth.
 5. Holiday Inn.
 6. Durban.

شده است نه در روز جمعه، همان طور که مسیحیت ارتودکس در دو هزار سال پیش مطرح کرده‌اند. به گفته وی اگر با یک شمارش به عقب، از صبح روز یکشنبه سه روز و سه شب کسر کنیم، به چهارشنبه خواهیم رسید. من به آقای فای برای این نوآوری تبریک می‌گویم. از او می‌پرسم که چگونه ممکن است که در طول دو هزار سال پیش، مسیحیان «جمعه خوب» را به جای «چهارشنبه خوب» جشن می‌گرفته‌اند؟! این بدین معناست که یک میلیون و دویست هزار نفر مسیحی امروزه از روز [دقیق و] درست مفروض برای مصلوب شدن [عیسی] بی‌اطلاع‌اند. یعنی حتی کلیسای کاتولیک روم^۱ - که مدعی وجود سلسله ناگسستی پاپ‌ها از پیتر^۲ تا به امروز هستند - طبق نظر آقای فای، در گمراهی‌اند.

خدا یا شیطان؟^۳

این سؤال مطرح می‌شود که چه کسی میلیون‌ها مسیحی را در طول دو هزار سال گذشته فریب داده است؟ خدا یا شیطان؟ آقای فای به صورت قاطعی پاسخ می‌دهد: «شیطان!». [به او] گفتم: «اگر شیطان می‌تواند موفق به گمراه ساختن مسیحیان در اساسی‌ترین عقایدشان شود، که «جمعه خوب» یا «چهارشنبه خوب» را جشن بگیرند، پس چقدر آسان‌تر است برای او تا مسیحیان را در چیزهای دیگر مرتبط با «خداوند» گمراه سازد؟ آقای فای سر به زیر انداخت و دور شد!

اگر این عقیده سازندگان و پایه‌گذاران مسیحیت در دنیای امروز است، ممکن است اکنون بپرسیم که «آیا این بزرگترین دروغ به تاریخ نیست؟»

پروفسور گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1. Roman Catholic Church.
2. Peter.
3. Devil.